

som det paaftaaes fra alle Eider i Husmandsklassen, er Træng til Penge, er det selvfølgelig den Klasse, som mindst af Nogen kan taale at betofte de dyre Laan, som kunne faaes i Pengeinstitutterne. Man har ment, at dette Forhold allerbedst lader sig ordne ved private Instituter, og navnlig maafte — det mente ogsaa den ærede Minister — ved Dprettelser af en Kreditkasse for saadanne mindre Lundeieendomsbesiddere. Jeg tror, at det vil være det alleruheldigste, hvis man gaar ind paa den Tanke, at den Træng, som Husmandsstanden lider under, skulde afhjælpes ved Dprettelser af Kreditforeninger. Thi det er jo en Kjendsgjerning, at, naar man skal henvende sig til Kreditforeninger om Laan i Giendomme, have disse kun Obligationer, der skulle ombyttes med rene Penge, og ved denne Ombytning tabes i Reglen mange Procent. Naar man nu skulde tænke sig, at en Husmand skulde have et Laan, som Lovforslaget antyder, af indtil 800 Kr., og han skulde have disse Penge i en Kreditforening, saa vilde han kun kunne ombytte disse Obligationer paa en saadan Maade, at han fik 85 for 100, og det var et Tab, som Vedkommende vilde lide saa stærkt under, at han paa ingen Maade vilde kunne taale det. Det vilde være en daarlig Veie at anvise, naar man vilde komme Husmandsstanden til Hjælp. Et æret Medlem (Sage) sagde, at han kunde være med til at sætte Sparekasserne i Stand til at afhjælpe denne Træng. Det var en bedre Tanke; thi naar Sparekasserne bleve satte i Stand til særlig at afhjælpe den Træng til Penge, der er til Stede i Husmandsstanden, vilde Pengene ikke blive for dyre. — Men jeg frygter virkelig for, at i det Dieblis, vi skulle til at have en Lov, som bemyndiger Staten til at sætte Sparekasserne i Stand til at afhjælpe Trængten, vilde det gaa ligesom i Fjor, da vi ønskede, at Statskassen skulde sætte Sparekasserne i Stand til at afhjælpe den almindelige Penge-
nød, og jeg er bange for, at vi da heller ikke fik det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 2den Valgkreds (Sage) med, naar det virkelig blev Alvor, at Staten skulde tilskyde Penge af Statskassen for at afhjælpe denne Træng. Jeg kan i det Væsentlige slutte hermed, da det, jeg har at sige, nærmest er sagt af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel).

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Th. Nielsen). Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg ikke gjøre mange Bemærkninger, og jeg tror heller ikke, at det er fornødent, da der siden vil blive rig Leilighed til at tage Hensyn til den Kritik, som er fremkommen. I det Hele kan jeg ikke sige Andet, end at jeg er vel tilfreds med den Modtagelse, Forslaget har faaet. Jeg havde ikke ventet, at det skulde glide let ned; thi det var mig vel bekjendt, at den Tanke, der er fremsat deri, vilde finde Modstand og blive

kritiseret baade i Form og Indhold. Kan man ikke komme efter Indholdet paa Grund af, at der er andre Bønskeligheder udenfor maafte, kaster man sig over Formen; det er Noget, jeg veed, og som jeg tager mig meget let. Hovedsagen er, at Tanken er kommen frem, og den skal nok vinde Seir i Befolkningen. Den skal vinde Seir, trods hvad der kan siges imod den af en smaalig Kritik. Det, der væsentlig er fremsat imod den, er egentlig de to Ting, at den ikke gaar vidt nok, og at den vil privilegere Husmændene. Jeg tror imidlertid ikke, at Husmændene skulle blive synderlig bedre stillede ved det Privilegium, vi love dem, og jeg antager, at Husmændene gjerne ville bytte med det ærede Medlem, som er saa venlig at sige, at de blive privilegerede. Jeg antager, at han gjerne kan faae den privilegerede Stilling, hvad Dag han ønsker. For Dvrigt skal jeg sige, at selv om det var saa, at de bleve privilegerede — jeg vil for Dvrigt ikke være med til at privilegere Nogen, men nok til at fremhjælpe det, der er undertrykt, og det skulde jeg tro, er en ærlig Opgave for et Statssamfund — saa kunde det være god Grund nok dertil; thi Husmændene ere bleven tilfidsatte i en Række af Aar, uagtet der er kommet den ene Dpfordring efter den anden, om at de offentlige Instituter skulde komme dem til Hjælp med Laan. Hoor meget er der fra Livrenteanstalten udlaant til Husmændene, hoor Meget fra Sorø Akademi, hoor Meget fra Universitetet? Kunde den ærede Minister ikke være saa venlig at give os Oplysning derom? Det kunde være Noget, som det kunde være af Interesse at faae at se, hvorledes Husmændene der ere stillede, for at man kunde lære at kjende de Privilegier, de have havt i Fortiden, eller hvorledes de da ere bleven behandlede, for at sammenholde det med, hvad der hydes ved nærværende Lovforslag. Det vilde være formaalsstjenligt, og man skulde mene, at Ministeriet, der har saa mange Kontorer og Embedsmænd til Raadighed, nok kunde overkomme et saadant Arbeide. Maafte en Del skulle adresseres til andre Ministerier. Vi have den ærede Indenrigsminister her til Stede, og derfor adresserer jeg foreløbig til ham. Dernæst er det ærede Medlem (Sage) særdeles utilfreds med, at jeg har omtalt Manchesterkolen, og navnlig med, at der er sat 4 pCt. Rente i Lovforslaget. Jeg vil bede det ærede Medlem at adressere sin Forsrydelse til de offentlige Laaneinstituter, baade til Statsinstitutioner, der give offentlige Laan, baade til Sorø Akademi og til Dverformyndetiet og til de andre, som jeg har nævnt, thi de tage, som bekjendt, kun 4 pCt., og jeg har ved at gennemgaa de Laan, der gives, lagt Mærke til, at paa den Klasse af Samfundet, hvortil han hører, er en meget stor Del af Laanene netop faldne; jeg vil ikke sige, at det er af Hensyn til, at det er den Klasse, jeg skal ikke udfaste Inquisitioner, det befatter jeg mig ikke med. Jeg kan vel for-